TÜBİDER YAZILIM SEKTÖRÜ KOMİSYONU RAPORU

Yazılım sektörü dünyada ve ülkemizde potansiyelini hızla artıran sektörlerin başında gelmektedir. İleri teknoloji sektörleri içerisinde değerlendirilen yazılım sektörü, son yıllardaki hızlı gelişmesine paralel olarak yenilikçi ürün ve hizmetleri iç ve dış piyasalara sunmaktadır. Turizmden sağlığa, tarımdan savunma sanayine, otomotivden tekstile, makine sektöründen elektrik elektronik sektörüne kadar birçok alanda sosyal ve ekonomik hayatı doğrudan veya dolaylı etkileyen yazılım ürün ve hizmetleri sektörünün önemi her geçen gün artmaktadır.

Yazılım sektörü diğer sektörlerle karşılaştırıldığında en fazla genç nüfusun istihdam edildiği sektör olarak da karşımıza çıkmaktadır. Yazılım sektöründeki gelişme aynı zamanda ülkemizdeki işsizlik oranının düşmesine de önemli bir katkı sağlama potansiyeline sahiptir. Yazılım sektörü kadınların ve engellilerin istihdamında da önemli imkânlar sunmaktadır.

Sektörün Genel Görünümü

BT (Bilgi Teknolojileri) sektörü dünyada ekonomik büyüklüğün % 2.5'unu oluşturmakta olup, hemen hemen İletişim sektörü ile aynı büyüklüktedir. Türkiye BT sektörünün büyüklüğü 7-8 milyar usd, İletişim sektörünün büyüklüğü ise 20 milyar usd civarındadır. Türkiye'de BT sektörünün büyüklüğü iletişim sektörünün % 40'ı civarında olup, GSMH'ye oranı da % 1 civarındadır. Bu gözle bakıldığında BT sektörünün dünya ortalamasını yakalaması için yaklaşık 2.5 katlık bir büyüme potansiyeli vardır.

Diğer önemli bir nokta da Türkiye'de BT harcamalarının diğer gelişmekte olan ülkeler gibi donanım ağırlıklı olmasıdır. Yazılımın dünya BT harcamaları içinde % 20 civarında olan payı, Türkiye'de % 10 mertebesindedir. Bu konuda yapılan araştırmalar farklılıklar göstermekle beraber, Türkiye yazılım pazarının 1 milyar usd civarında olduğunu ve bunun % 40'ının işletim sistemleri ve altyapı, % 10'unun BT operasyonlar , güvenlik ve depolama, % 10'unun uygulama ve içerik geliştirme, % 15'inin İş süreçleri ve diğer uygulamalar, % 25'inin de sektöre özel yazılımlar olduğunu söyleyebiliriz (Kaynak : Bilgi toplumu stratejisinin yenilenmesi mevcut durum raporu). BT sektörünün dünya ortalamasına gelmesi için 2.5 kat, yazılım sektörünün de BT içindeki payının dünya ortalamasına ulaşması için 2 kat büyümesi gerektiği düşünülürse, yazılım sektörünün dünya ortalamalarına gelmesi için 5 katlık bir büyüme potansiyeli vardır.

IT sektöründeki Yazılım Firmalarının sayısı değişik kaynaklara göre farklılıklar arz etmektedir. Yaklaşık olarak 2 000 civarında olduğu düşünülen yazılım firmasının varlığından bahsedilmektedir. Bu şirketlerin yarısı mikro şirketler (çalışan sayısı <10), % 35'i küçük şirketler (10<çalışan sayısı<50), % 10'u orta şirketler (50<çalışan sayısı<250), % 3'ü büyük şirketler (çalışan sayısı>250) dir.(Kaynak Tübitak-Mam)

Sektörün ihracat rakamlarında ilişkin çelişkili rakamlar bulunmakla beraber 250-300 milyon usd civarında bir rakamın gerçekçi olduğu düşünülmektedir.

TÜBİDER Bilişim Sektörü Derneği
Sedef Sitesi 32 Ada 7. Blok Daire 6
Atatürk Mahallesi Ataşehir – İSTANBUL
Tel: 0216 455 64 07 **Faks**: 0216 572 34 04
www.tubider.org.tr e-posta: iletisim@tubider.org.tr

Yazılım Sektörünün Öne Çıkan Sorunları ve Çözüm Önerileri

Sorun 1:

Yazılım firmaları, hem küçük hem de kurucularının genellikle teknik vizyonlu kişiler olması sebebiyle pazarlama ve satış noktasında ciddi sorunlar yaşamaktadır. Aslında yazılım firmaları çalışan sayısı ile oranlanamayacak kadar yüksek katma değer üretebilirler, bu kapasitenin iyi bir pazarlama ve satış stratejisi ile desteklenmesi gerekir.

Çözüm önerisi :

Yazılım firmalarına devlet tarafından satış ve pazarlama konusunda profesyonel danışmanlık alabilecekleri imkanlar yaratılmalı ve firmaların markalaşma, kurumsallaşma ve satış organizasyonu kurmaları konusunda etkin destekler sağlanmalıdır.

Sorun 2:

Yazılım firmalarımızın ürünleri rahatlıkla ihraç edilebilecek ve ülkemize ciddi döviz kazandırabilecek niteliktedir. Ancak yurt içinde satış ve pazarlamada sıkıntıları olan sektörün desteksiz bunu yurt dışında yapabilmesi çok daha zordur.

Çözüm önerisi :

Yazılım İhracatın geliştirilmesi için TİM (Türkiye İhracatçılar Meclisi) ve ilgili bakanlıklar nezdinde sağlanan desteklerin artırılması (yurtdışında açılacak ortak ofis giderlerinin tamamının devlet tarafından karşılanması, diğer ülkelerde alınan projeler için hibe kredi sağlanması gibi.) gereklidir.

Sorun 3:

Yazılım firmaları yaptıkları iş anlamında doğal bir Ar-Ge merkezidir. Ancak yazılım firmaları küçük ve hatta mikro düzeyde oldukları için yürürlükteki Ar-Ge teşviklerinden yeterince yararlanamamaktadırlar.

Çözüm Önerisi :

Yeni Ar-ge reform paketinde yer alan ve öncelikli sektörlerde (seçimi bakanlık yetkisine bırakılmış durumda) Ar-ge Merkezi kurmak için gerekli Ar-ge personelinin sayısının 30'dan 15'e indirilmesine imkan veren uygulamanın biran önce hayata geçirilerek yazılım sektörünün biran önce öncelikli sektör ilan edilmesi ve aynı tüzel kişilik altında farklı adreslerde çalışan kişilerin 15 kişilik kapsam dahilinde değerlendirilmesi gereklidir. Orta vadede yazılım sektörü için 15 sayısının 5'e düşürülerek sektöre uygun bu değişimin yapılmasını talep etmekteyiz.

Yeni Ar-Ge reform paketinde yer alan ve yazılım sipariş eden şirkete getirilen vergi muafiyetinin yerli yazılım şirketlerinin sürekli güncelledikleri paket yazılımlar için de sağlanması gereklidir.

Start-up'lar için yeni Ar-ge yasasında genişletilen destekler artarak sürdürülmeli ve start-up şirketlere sadece ürün geliştirme aşamasında değil, ürünün ticarileşmesi aşamasında da destek sağlanmalıdır.

TÜBİDER Bilişim Sektörü Derneği
Sedef Sitesi 32 Ada 7. Blok Daire 6
Atatürk Mahallesi Ataşehir – İSTANBUL
Tel: 0216 455 64 07 **Faks**: 0216 572 34 04
www.tubider.org.tr e-posta: iletisim@tubider.org.tr

Sorun 4:

Kamu projeleri, yazılım firmalarının gelişmeleri için önemli fırsatlar sunabilecek iken; çeşitli nedenlerle yerli yazılım firmaları ihalelerden yeterince yaralanamamaktadır. Ayrıca bazı kamu kurumları yazılım firmalarının ciddi rakibi olmakta bu da sektöre zarar vermektedir. Buna mukabil bu kurumların verimliliği ve ülke ekonomisine katkıları da tartışılmaktadır.

Çözüm Önerisi :

Aşağıda bahsi geçen kanun, genelge ve kararnamelerin hayata geçirilmesi için yerli yazılımın devam eden tanım çalışmasının biranönce sonuçlandırılması ve kriterlerin sadece yerli üretim ve katma değeri ölçer nitelikte olması gerekir. Sertifikasyon, kalite belgesi gibi konular yerli yazılım tanımının dışında tutulmalıdır. İhalelerde yerli yazılımlara ilişkin (geçmişe yönelik) iş bitirme şartlarının olmaması veya yabancı yazılımlar için belirtilen miktarların çok daha altında belirlenmesi yazılım kobilerinin Kamu'ya proje yaparak büyümelerinin önünü açacaktır.

a) Yerli yazılımların teşvik edilmesi (Yerli Malı teklifine %15 fiyat avantajı: 4734 Sayılı KİK'in 04.01.2002 tarihinde kabul edilen ve 22.01.2002 de Resmi Gazetede 24648 sayı ile yayınlanan Yerli istekliler ile ilgili düzenlemeler (Madde 63))

b) Kamu alımlarında yerli yazılımların da ürün (lisans) kapsamında satın alınması (Yerli Ürün Kullanımı Hakkında Başbakanlığın 6 Eylül 2011 tarihinde 2011/13 sayılı Genelgesi)

c) Yazılım lisans haklarının korunması için gerekli altyapıların oluşturulması (Başbakanlığın 16 Temmuz 2008 tarihinde 2008/17 sayılı Genelgesi)

Kamu' nun yazılım ihtiyacı yazılım şirketlerinin gelişmesi için en önemli alanlardan biri olup bu alanda Türksat, Tübitak gibi kurumların yazılım üreterek bir anlamda sektöre rakip olmasının önüne geçilmeli, (çok stratejik konular dışında) ilgili kurumlara sadece yazılım projelerini koordine etme veya denetleme yetkisi verilmelidir.

Sorun 5:

Yazılım firmaları bir çok alanda birbirini tekrarlayan yazılımlar üretmektedir. Bu hem gereksiz enerji kaybına hem de kaynak israfına neden olmakta, sektör içerisinde gereksiz ve yıpratıcı rekabet yaratmaktadır. Yazılım firmalarının hukuki haklarını koruyacak ve gerekli yönlendirmeleri yapabilecek bir üst yapıya acilen ihtiyaç vardır

Çözüm Önerisi :

Bilişim Sektörünün tüm sektörü kapsayacak , mesleki standartları oluşturacak ve denetleyecek, sektörün çıkarlarını koruyacak ve gözetecek bir meslek örgütüne ihtiyacı vardır. Tübider' in temel hedeflerinden biri, Tübider'in yoğun çabaları ile oluşturulan ve resmi gazetede yayınlanan "Bilişim Sektörü Meslek Standartları"na uygun bir hukuksal altyapının oluşturulmasıdır. Bu amaçla bilişim sektörünün bütününü

TÜBİDER Bilişim Sektörü Derneği
Sedef Sitesi 32 Ada 7. Blok Daire 6
Atatürk Mahallesi Ataşehir – İSTANBUL
Tel: 0216 455 64 07 **Faks**: 0216 572 34 04
www.tubider.org.tr e-posta: iletisim@tubider.org.tr

temsil edebilecek bir sektör birliğinin kurulması konusunda 2010 yılından beri, gerek (Tursab gibi) bağımsız bir birlik kurulması, gerekse TOBB çatısı altında (kanuna dayalı) icra yeteneği olan bir meclis oluşturulması konusunda değerlendirme ve çalışmalar devam etmektedir.

Sorun 6:

Nitelikli personel bulmak yazılım firmalarının bir başka sorunudur. Yazılım personelinin şirketine uyum sağlaması ve üretken hale gelmesi zaman almakta ama personel istihdam maliyeti karşılanamadığından yazılım firmalarımız nitelikli personel yetiştiremedikleri gibi, varolanı da kaybedilebilmektedir.

Çözüm Önerisi :

Yazılımda nitelikli iş gücünü geliştirmek ve maliyetleri düşürmek için, yazılım geliştirme ile ilgili bölümlerde okuyan öğrencilerin mezun olmadan önce en az 6 ay, tercihen 1 yıl staj yapmalarına olanak sağlanmalı, kısa dönemli stajlar dolayısı ile yazılım şirketleri tarafından tercih edilmeyen öğrenci istihdamının önü açılmalıdır. Burada yetişecek kişiler ülke'nin kendi değerleri olacağı için staj dönemi ile ilgili istihdam maliyetleri devlet tarafından karşılanmalıdır.

Nitelikli eleman maaşlarının ödenmesi konusunda İşkur ve Kosgeb tarafından sağlanan desteklerinin hem zaman hem de nicelik açısından artırılması sağlanmalıdır.

Yazılıma ilişkin eğitim müfredatı ilköğretim seviyesine kadar genişletilmeli ve teknolojiye yatkın genç beyinler daha erken yaşta bu eğitimleri alarak ülkemize kazandırılmalıdır.

TÜBİDER Bilişim Sektörü Derneği
Sedef Sitesi 32 Ada 7. Blok Daire 6
Atatürk Mahallesi Ataşehir – İSTANBUL
Tel: 0216 455 64 07 **Faks**: 0216 572 34 04
www.tubider.org.tr e-posta: iletisim@tubider.org.tr